

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ

¹ Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто стан та перспективи розвитку фінансового лізингу. Досліджено трактування поняття лізингу. Сформовано переваги та недоліки лізингу з точки зору лізингоодержувача. Запропоновано заходи розвитку лізингу.

Ключові слова: лізинг, фінансовий лізинг, перспективи розвитку.

PROSPECTS OF FINANCIAL LEASING DEVELOPMENT

Abstract

The state and prospects of financial leasing development are considered in the work. The interpretation of the concept of leasing is investigated. The advantages and disadvantages of leasing from the point of view of the lessee are formed. Leasing development measures are proposed.

Keywords: leasing, financial leasing, development prospects.

На сьогоднішній день люди чітко розуміють поняття «кредит», однак поняття «лізинг» досі залишається невідомим. Проте, це й не дивно, адже цей унікальний фінансовий інструмент, який набув великої популярності в усьому світі і набув недарма, адже це надзвичайно зручний, гнучкий, швидкий інструмент для отримання коштів для бізнесу або для домогосподарства, в Україні порівняно новий.

Економісти ще не дійшли єдиної думки щодо економічної природи лізингу. Зміст і функції якого мають різні пояснення в теорії. Частина людей розглядає лізинг як різновид комерційного кредиту, інша частина як довгострокову оренду або одну з її форм, третя – приховану покупку, спосіб реалізації виробничих матеріалів, або право користування чужим майном, остання – управління майном від імені інших. Ці міркування можна порівняти з класичними принципами римського права, де поняття «власник» та поняття «користувач майна» мали чіткі межі.

На даний час трактувань лізингу існує достатньо багато, проте щоб чітко розуміти суть та детально проаналізувати це поняття, потрібно зануритись в праці Богданчук О. Л., Левченко О. А., Васильчишин О. Б., Внукової Н. М., Гаврилюк В. М., Грабельської О. В., Гончарової Н. В., Карінцевої О. І., Харченко М. О., Кальченко С. О., Кузнєцової А. Я., Захарченка В. І. та інших. Незважаючи на те, що наукових напрацювань, пов'язаних з лізингом, є велика кількість, що він вже здобув світове визнання, лізинг залишається справжньою загадкою для українців.

Спираючись на дослідження Васильчишин О. Б., яка позиціонує лізинг як «сукупність економіко-правових відносин, які виникають із придбанням у власність майна та передачею його в тимчасове володіння і користування на визначений термін і за визначену плату» [1], можна сформулювати визначення лізингу так: Лізинг – це вид підприємницької діяльності, що передбачає здійснення, у формі кредитного інвестування та відносин на основі фінансування, передачі майна у тимчасове користування, згідно з умовами визначення платежу між продавцем, лізингодавцем та лізингоодержувачем з визначеним терміном договору.

Наприкінці 90-х років Міжнародна фінансова корпорація (МФК), Світовий банк та USAID надали технічну допомогу для розвитку ринку лізингу. Акцент було зроблено на аграрному секторі України. До 1997 року слова «лізинг» офіційно не існувало в Україні. У 1997 році було прийнято Закон «Про лізинг», а у 2003 році його було змінено на Закон «Про фінансовий лізинг». Послуги фінансового лізингу можуть надавати банки та інші небанківські установи, внесені до відповідного реєстру, який веде

Нацкомфінпслуг. Станом на початок 2018 року 551 установа мала право на надання послуг з фінансового лізингу (зокрема 280 фінансових компаній, 88 банків та 183 юридичні особи, що не є фінансовими установами). За даними Українського об'єднання лізингодавців (УОЛ), 16 членів УОЛ формують близько 70% українського ринку. Станом на 1 січня 2018 року сума діючих договорів фінансового лізингу всіх типів становила 41 122,92 млн грн (1 465,2 млн дол. США) [2].

Відповідно до Закону України «Про фінансовий лізинг», який був прийнятий Верховною Радою України 04.02.2021 р., фінансовий лізинг - вид правових відносин, за якими лізингодавець зобов'язується відповідно до договору фінансового лізингу на строк та за плату, визначені таким договором, передати лізингоодержувачу у володіння та користування як об'єкт фінансового лізингу майно, що належить лізингодавцю на праві власності та набуте ним без попередньої домовленості із лізингоодержувачем, або майно, спеціально придбане лізингодавцем у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов, та які передбачають наявність хоча б однієї з ознак фінансового лізингу, встановлених цим Законом [3].

Лізинг є формою інвестування, яка завжди привертала увагу. Адже саме він спроможний активізувати процес оновлення виробництва, допомогти економіці України увійти до структури світового ринку, підштовхнути модернізацію технологічного парку наших підприємств та на максимально вигідних умовах одержати найновіше якісне устаткування. До речі Україна отримує достатньо велику частину інвестицій з-за кордону, внаслідок чого поступово збільшує імпорт потрібного обладнання та технологій. Проте наявність успіху від лізингових операцій насамперед залежить від належного розуміння лізингу та його специфічних особливостей. Французький філософ та математик Декарт казав, що тільки правильне розуміння понять зможе позбавити людей сотні помилок.

Найбільші дві галузі, які використовують фінансовий лізинг це сільське господарство та транспорт. Найбільший потенціал для розвитку лізингу мають такі сектори економіки, як ІТ-сфера, нерухомість, медичне обладнання, дорожнє будівництво, переробка відходів, альтернативна та відновлювальна енергетика[4].

Щоб оцінити лізинг конструктивно, потрібно сформувати його переваги та недоліки. З точки зору лізингоодержувача серед переваг можна виділити такі:

- можливість використання нового, якісного, дорогого обладнання без значних одноразових витрат, адже при лізингу виробниче обладнання надається безпосередньо в користування без попереднього викупу, як наслідок існує можливість налагодження виробництва при обмежених фінансових ресурсах;
- лізинг припускає 100% кредитування і, як правило, не потребує негайного початку платежів;
- лізинг також надає можливість передусім випробувати машини, а потім закупити їх, а обладнання в сезонних галузях орендувати лише на час його фактичної експлуатації;
- порядок здійснення лізингових платежів гнучкіший, ніж за кредитними угодами (лізингоодержувач може розраховувати надходження своїх доходів і разом із лізингодавцем розробити зручну схему платежів; платежі можуть бути щомісячні, щоквартальні; при визначенні суми платежів може бути врахована сезонність використання предмету лізингу і т. д.)
- лізинг доступний малому та середньому бізнесу, в той час як отримання банківських кредитів на сприятливих умовах для них проблематичне; деякі лізингові компанії не вимагають від лізингоодержувача ніяких додаткових гарантій, оскільки забезпеченням угоди є саме устаткування (при невиконанні орендарем своїх зобов'язань лізингова компанія забирає своє майно);
- лізингові ставки зазвичай нижче банківських.

Якщо говорити про недоліки, то основним є те, що лізинг – ризиковий вид діяльності. Адже завжди є можливість невизначеності майбутнього результату та імовірних збитків лізингової компанії, а як всім відомо це прямо впливає на підсумок співпраці.

Дана форма інвестування має достатньо великий потенціал, проте в нашій країні вона поки недостатньо відома. Тому щоб максимально розврушити розвиток лізингу потрібно здійснити наступні заходи:

- насамперед знайти перспективні джерела фінансування для лізингових компаній, адже наша держава не може похизуватись внутрішніми ринками капіталу;

- в нашій державі лізингова діяльність сконцентрована тільки в декількох галузях, тобто існує нагальна потреба в освоєнні інших сегментів економіки;
- крім того потрібно звернутись до засобів масової інформації, щоб проінформувати якомога більшу кількість громадян нашої держави, що призведе до збільшення попиту;
- популяризувати лізинговий ринок нашої держави за її межами з метою зацікавлення інвесторів.

Проаналізувавши достатню кількість наукових напрацювань у сфері лізингу, в цілому можна стверджувати, що лізинг - це такий фінансовий інструмент, який одночасно і схожий, і не схожий на кредит і є доволі перспективною формою інвестування. Лізинг є дуже важливим способом фінансування для багатьох підприємств, особливо малих та середніх.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Васильчишин О.Б. Комерційні банки та лізинговий бізнес в Україні : автореф. дис ... канд. екон. наук : спец. 08.04.01. Тернопіль, 2004. С. 12.
2. Кулиняк, І. Я., Дзюрах, Ю. М. Тенденції та перспективи розвитку ринку фінансового лізингу в Україні. Вісник соціально-економічних досліджень : зб. наук. праць . За ред. : М. І. Зверякова (голов. ред.) та ін. Одеса : Одеський національний економічний університет. 2019. № 1 (69). С. 48–5.
3. Закон України «Про фінансовий лізинг». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-20#Text>
4. Фінансовий лізинг в Україні: поточний стан та перспективи розвитку. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-preshall/2541156-finansovij-lizing-v-ukraini-potocnij-stand-ta-perspektivi-rozvitku.html>

Липецька Олена Романівна – студентка групи МВКД-196, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: len4iklypetska@ukr.net

Глуценко Лариса Дмитрівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки підприємства та виробничого менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: lglushenko@gmail.com

Lypetska Olena R. - Department of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: len4iklypetska@ukr.net

Glushchenko L. - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: lglushenko@gmail.com